

Leesstrategieën van Grip op lezen

Elke lezer gebruikt strategieën bij het lezen van een tekst. Dit doet hij meestal zonder het te weten. Wanneer hij tijdens het lezen bijvoorbeeld een illustratie bekijkt of het bijbehorende onderschrift leest, krijgt hij al betekenisvolle informatie over de tekst. Toch is hij zich waarschijnlijk niet bewust van de leesstrategie die hij op dat moment gebruikt.

Verschillende leesstrategieën

Er zijn verschillende leesstrategieën die een lezer voor, tijdens en na het lezen van een tekst gebruikt:

- De lezer weet waarom hij een tekst gaat lezen en wat hij er mee wil gaan doen: hij bepaalt het doel.
- Voordat hij de hele tekst gaat lezen, kijkt hij de tekst even door om te zien wat voor soort tekst het is en hoe de tekst is opgebouwd: hij voorspelt.
- Hij koppelt de tekst aan de kennis die hij al heeft over het onderwerp: hij haalt voorkennis op.
- De lezer probeert tijdens het lezen moeilijke woorden en zinnen te ontcijferen, door bijvoorbeeld verder of terug te lezen: hij herstelt.
- Hij ontdekt vragen en antwoorden in de tekst die de tekst structuur geven: hij stelt vragen.
- Hij vergroot zijn kennis over het onderwerp omdat hij nieuwe informatie krijgt, verbanden ziet en wellicht conclusies kan trekken. Dit leidt tot een aangepast beeld over het onderwerp van de tekst: hij visualiseert.
- Als dit proces goed verloopt is de lezer na afloop in staat om de tekst samen te vatten. Hij kan dan ook bepalen of zijn doel is bereikt: hij vat samen.

Bewustwording en zelfvertrouwen

Een lezer gebruikt de strategieën vooral bij een tekst die niet eenvoudig is, maar die hij wel wil of moet begrijpen. Het is belangrijk als hij zich daarbij bewust is van de strategieën die hij kan gebruiken of al gebruikt. *Grip op lezen* leert de kinderen daarom de leesstrategieën stap voor stap aan, en laat ze er veel en vaak mee oefenen. Zo worden ze zich bewust van de mogelijkheden, krijgen ze zelfvertrouwen en worden ze betere lezers.

In de praktijk bewezen

De zeven strategieën die *Grip op lezen* gebruikt hebben hun waarde in de praktijk bewezen. Ze zijn geselecteerd door leesdeskundigen en worden onderschreven door Taalpilots.nl en de PO-raad. In dit overzicht staat wat de centrale vraag bij iedere strategie is en hoe een kind ermee aan de slag gaat. Bekijk op Mijn Malmberg ook het filmpje over de leesstrategieën.

Strategie	Centrale vraag	Vervolg
1. Doel bepalen 	Waarom lees ik de tekst?	Wil ik lezen om informatie op te doen? (informatieve tekst) Wil ik lezen voor mijn plezier? (verhaal, strip, mop, gedicht) Wil ik lezen hoe ik iets moet doen? (instructie, recept, routebeschrijving)
2. Voorspellen 	Waar gaat de tekst over?	Ik bekijk een tekst globaal. Ik kijk naar: de titel, de illustraties, de kopjes, de vorm. Dat geeft al veel informatie. Ik kan de inhoud voorspellen.
3. Voorkennis ophalen 	Wat weet ik al over het onderwerp?	Ik heb er al iets over gehoord. Ik heb er al iets over gelezen. Dat helpt om een tekst te begrijpen.
4. Herstellen 	Wat doe ik als ik het niet meer snap?	Ik kijk terug in de tekst en lees terug of verder. Ik bekijk de plaatjes bij de tekst. Ik zoek een moeilijk woord op in een woordenboek.
5. Vragen stellen 	Welke vragen zie ik in de tekst?	WH-vragen (wie-wat-waar-wanneer-welke-hoe-waarom) geven structuur aan een tekst. Het helpt om een tekst te doorgronden.
6. Visualiseren 	Welk plaatje past bij de tekst?	Tijdens het lezen vormt zich een plaatje in mijn hoofd. Dat plaatje verandert als ik verder lees. Soms is zo'n plaatje een schema.
7. Samenvatten 	Hoe vat ik de tekst samen?	Als ik de tekst heb begrepen kan ik in mijn eigen woorden vertellen waar het over ging. Ik kan hoofdzaken en bijzaken onderscheiden. Ik kan de kernwoorden markeren in zinnen. Ik kan de kernzin aangeven.